

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
UNIVERSITY OF MACEDONIA

Μερικά βασικά ευρήματα για την αποτελεσματικότητα των Ανοιχτών και εξ Αποστάσεως Μαθημάτων

Βασίλης Δαγδιλέλης

Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Ανοιχτά και εξ Αποστάσεως Μαθήματα

The Greek way to MOOC ?

Τα MOOC (Massively Open Online Courses)...

Για την ώρα πάντως είναι ΟΟC.

Ποια η επίδραση τους στην Εκπαίδευση;

Ανοιχτά και εξ Αποστάσεως Μαθήματα: μια επανάσταση...;

Για μερικούς τα MOOC είναι (ή θα είναι) μια πραγματική επανάσταση:

Home | NewsFeed | **U.S.** | Politics | World | Business | Tech | Health | Science

Home | Politics | Education | Immigration

EDUCATION

MOOC Brigade: Will Massive, Open Online Courses Revolutionize Higher Education?

On the plus side, MOOCs are free, open to anyone and taught by professors at prestigious universities. On the downside, they have low completion rates, and critics question the utility of students being graded by their peers. TIME is enrolling in several of these classes to see what all the fuss is about.

By Kayla Webley @kaylawebley | Sept. 04, 2012 | 34 Comments

[f Share](#) [f Like](#) 306 [t Tweet](#) 318 [+1](#) 25 [in Share](#) 38 [Read Later](#)

Correction Appended: Sept. 5, 2012

MOOC may be a silly-sounding acronym, but this new breed of online classes is shaking up the higher education world in ways that could be good for cash-strapped students and terrible for cash-strapped colleges. Taking a class online might not sound revolutionary—after all, in the fall of 2010, 6.1 million students were enrolled in at least one online course. But those classes were pretty similar to the bricks-and-mortar kind, in that students paid fees to enroll in classes taught and

Johannes Simon / Getty Images

...ή απλά μια ακόμη τεχνο-μόδα;

Για άλλους τα MOOC είναι (ή θα είναι) μια ακόμη μόδα:

News | Sport | Comment | Culture | Business | Money | Life & style | Travel | Environment

Professional > Higher Education Network | About us | Awards | Find a job | Sign up | Ran

Higher Education Network

Ideas, insight and debate from the global higher education community

MOOCs: a massive opportunity for higher education, or digital hype?

As top-ranked universities join the MOOC revolution, backed by big-name investors, Mike Boxall asks what we can learn from dot.com history and who the eventual winners will be

Mike Boxall
Guardian Professional, Wednesday 8 August 2012 11.13 BST
[Jump to comments \(5\)](#)

Article history

- Higher Education Network**
Technology · Open access
- Education**
Higher education · Open University · Online learning
- Technology**
Internet

Job hunting?
Browse our HE jobs boards for opportunities for both administrative and academic posts

iTunesU is one of a few non-university sources of excellent and free video lectures

Μια αναγκαιότητα

Σε τελευταία ανάλυση ίσως το ερώτημα να είναι χωρίς σημασία.

Είναι βέβαιο ότι το όλο κίνημα της *Openess* (ανοιχτότητα;) γενικεύεται: ανοιχτό λογισμικό (ΕΛ/ΛΑΚ), ανοιχτοί ψηφιακοί πόροι, ανοιχτή πρόσβαση, ανοιχτά μαθήματα

Το online/εξ αποστάσεως αποτελεί μια πραγματικότητα καθώς όχι μόνο η μάθηση, αλλά ένα μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων γίνεται online/εξ αποστάσεως

Άρα..

...τα ακαδημαϊκά ιδρύματα είναι κατά κάποιον τρόπο, υποχρεωμένα, από τον περίγυρο, από το νέο διεθνές οικοσύστημα που δημιουργείται, να προσχωρήσουν στη δημοσιοποίηση αυτού του γνωστικού κεφαλαίου τους. Βέβαια είναι ένα εγχείρημα όχι απλώς ασυνήθιστο, αλλά έως και αντίθετο με τις μέχρι τώρα (ατομικές) πρακτικές...

Τα ευρήματα και το θέμα της σημερινής εισήγησης

Αποτελέσματα από έρευνες και προσωπικές εμπειρίες

- Πάνω από όλα: διεθνείς έρευνες
- Έργο εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (ασύγχρονη)

ΠΑΜΑΚ

- Έργο μεικτής επιμόρφωσης Β' επιπέδου
- Διάφορα άλλα μικρο-έργα

Τι ακριβώς είναι; (από το site του έργου)

Στόχοι

- ανάπτυξη ανοικτών ψηφιακών μαθημάτων από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα
- ανοικτή πρόσβαση σε όλους (όχι μόνο στους φοιτητές)
- οριζόντια αναζήτηση
- ενημέρωση και τεχνική υποστήριξη στο διδακτικό προσωπικό για την ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου
- αναβάθμιση των διαδικτυακών υπηρεσιών τηλεκπαίδευσης

Τι ακριβώς είναι; (από το site του έργου)

II

- Αναβάθμιση της ποιότητας και ποσότητας των ψηφιακών μαθημάτων των ιδρυμάτων
- Ανάπτυξη πολυμεσικού και διαδραστικού εκπαιδευτικού περιεχομένου
- Υποστήριξη για ζωντανή μετάδοση, καταγραφή και δημοσιοποίηση βιντεοδιαλέξεων
- Ενέργειες ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης
- Αξιολόγηση ψηφιακών μαθημάτων από τους χρήστες και βράβευση των καλύτερων
- Πιστοποίηση δομής ψηφιακών μαθημάτων
- Σύνδεση με αποθετήρια

Τι ακριβώς είναι; (από το site του έργου)

III

- Συντονισμός και υποστήριξη ιδρυματικών δράσεων
- Βελτίωση της λειτουργικότητας των κεντρικών υπηρεσιών
- Δημιουργία εθνικού σημείου αναζήτησης ψηφιακών μαθημάτων (μεταδεδομένα)
- Δράσεις ενημέρωσης, κατάρτισης και διάχυσης
- Υποστήριξη της κοινότητας χρηστών - δημιουργών ψηφιακών μαθημάτων
- Βραβεία για καλύτερα ψηφιακά μαθήματα και πρακτικές
- Δημιουργία εικονικών προγραμμάτων σπουδών

Μια παρατήρηση

Όλα αυτά, όλη αυτή η δραστηριότητα έχει ως ένα και μοναδικό στόχο:

Να αυξήσει τη δυνατότητα πρόσβασης στη γνώση στους πολίτες

Στην αύξηση του γνωστικού και συμβολικού κεφαλαίου συνολικά, στην κοινωνία

Εύρημα Ι

Η επίτευξη αυτού του στόχου δεν είναι «αυτόματη».

Με άλλα λόγια, η ύπαρξη μεγάλου πλούτου πόρων δε σημαίνει αυτόματα πως οι πολίτες θα εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες

– όπως η ύπαρξη βιβλιοθηκών δε σημαίνει πως αυτόματα όλοι οι πολίτες διαβάζουν περισσότερο, ή όπως οι δυνατότητες για πρόσβαση στην πληροφόρηση και τη γνώση στο Διαδίκτυο, δε δημιουργεί αυτόματα ένα τεράστιο πλήθος επιμορφωμένων ανθρώπων.

Εύρημα I <συνέχεια>

Φυσικά σε ορισμένες περιπτώσεις η αξία είναι αναμφισβήτητη και τεράστια για όλες εκείνες τις περιπτώσεις που φυσικές, πολιτιστικές, γεωγραφικές, οικονομικές συνθήκες δεν επιτρέπουν την πλήρη, δίχως προϋποθέσεις πρόσβαση τη γνώση.

Αυτό και μόνο δικαιολογεί απολύτως το έργο. Απλώς δε θα πρέπει να αναμένεται μια αυτόματη γενίκευση

Μια άλλη πλευρά του έργου λοιπόν...

I- Ενδεχόμενες αιτίες

Η ανυπαρξία μιας σχετικής κουλτούρας

Η καλύτερη πρόσβαση δε σημαίνει «ευκολότερη» γνώση

Η πολυπλοκότητα της πρόσβασης (τα Αγγλικά, η συμβολική «απόσταση» ανάμεσα στον πολίτη και α ψηφιακά μαθήματα, τους ψηφιακούς πόρους, η δυσκολία εντοπισμού του κατάλληλου μαθήματος/πόρου – διάρκεια, θεσμική αναγνώριση, διαθεσιμότητα, υποχρεώσεις σπουδαστή...)

Εύρημα II

Η μεγάλη πολυπλοκότητα του έργου

διακρίνεται από τις πολυπληθείς και ποικιλόμορφες δράσεις που είναι απαραίτητες, οι οποίες είναι διασυνδεδεμένες και Αλληλεπιδρούν

Προβλήματα προτυποποίησης, συμφωνίας, επιβολής standards που θα πρέπει να γίνουν αποδεκτά και να εφαρμοστούν από μια κοινότητα (Πανεπιστημιακοί, ερευνητές,...) που θα πρέπει να πεισθεί για το έργο, να αλλάξει ενδεχομένως νοοτροπία

II- Ενδεχόμενες αιτίες

Όπως θα αναφέρουμε ξανά, η ίδια η ιδέα της ψηφιοποίησης, της online διάθεσης ψηφιακών πόρων, δεν είναι μόνο ζήτημα τεχνικό, αλλά και

Νοοτροπίας

Νέων Κοινωνικών πρακτικών

Νέων μεθόδων διδασκαλίας, πρακτικών μάθησης...

(π.χ. μάθηση σε κοινότητες, αυτομόρφωση, δεξιότητες διαχείρισης του *μανθάνειν*...)

Αλλά και από τεχνική άποψη, η τεχνολογία έχει ένα ρόλο περιοριστικό και παραγωγικό ταυτόχρονα

Εύρημα III

Δεν είναι ορθή στρατηγική η «μεταγραφή» των διαζώσης (τυπικών) μαθημάτων στα νέα ψηφιακά περιβάλλοντα.

Ούτε αρκεί η παράθεση κειμένων (π.χ. σε .pdf) για να δημιουργηθεί ένα online μάθημα.

III- Ενδεχόμενες αιτίες

Η «οικονομία» ή ακριβέστερα τα οικοσυστήματα είναι εντελώς διαφορετικά.

Εύρημα IV

Η κατάλληλη διδακτική μέθοδος δεν είναι η συνήθης:
πάρε την πληροφορία και μάθε την

IV- Ενδεχόμενες αιτίες

Ο κονοστρουκτιβισμός

Εύρημα V

Επιπλέον κάθε σύστημα έχει τα δικά του, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (ασύγχρονα, σύγχρονα, βίντεο κλπ) και απαιτεί τις δικές του διδακτικές τεχνικές, τη δική του μορφή και οργάνωση του υλικού.

V- Ενδεχόμενες αιτίες

The Medium Changes the Message

Εύρημα VI

Η μοναξιά του σπουδαστή του «μανθάνοντος
υποκειμένου»

Τελικά είχε δίκιο ο Vygotsky

VI- Ενδεχόμενες αιτίες

Θεωρίες μάθησης: μπηχεβιορισμός, κονστρουκτιβισμός, κοινωνικός κονστρουκτιβισμός

Εύρημα VII

Τεχνικές ανάπτυξης περιεχομένου (όχι όμως και της αλληλεπίδρασης)

- *Syllabus*
- *Διαίρεση περιεχομένου με γνωστικά κυρίως κριτήρια*
- *Δραστηριότητες*
- *Script (σενάριο) για κάθε τμήμα, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο κοινό και τις προτεινόμενες δραστηριότητες*
- *Προετοιμασία αλληλεπίδρασης (όταν είναι δυνατόν), υποστήριξης, animation*
- *Για βιντεοσκόπηση: προετοιμασία χώρου, ειδικού script, βιντεοσκόπηση*
- *Τεστ, ερωτηματολόγια, δραστηριότητες που να δίνουν πληροφόρηση στο σπουδαστή*
- *Έλεγχος, επανάληψη*

VII- Ενδεχόμενες αιτίες

Έχουν εμπειρικά αποδειχθεί και σύμφωνα με τις θεωρίες

Εύρημα VII

Η τεχνολογία υπακούει στο μάθημα και όχι
αντίστροφα

VIII- Ενδεχόμενες αιτίες

The Medium Is Not The Message

Εύρημα ΙΧ

Να ληφθεί υπόψη το ευρύτερο (δυνατό) κοινό

Προσοχή λοιπόν: στις διακρίσεις, γλώσσα, χιούμορ,...

ΙΧ- Ενδεχόμενες αιτίες

Νέες πρακτικές μάθησης – το μόνο που πραγματικά γνωρίζουμε είναι ότι είναι ελληνόφωνο κοινό !

Εύρημα X

Βοήθησε του σπουδαστές ώστε να εξοικειωθούν με την τεχνολογία και το νέο διδακτικό και μαθησιακό στυλ

Χ- Ενδεχόμενες αιτίες

Η εμπειρία δείχνει ότι η επαφή με την τεχνολογία και το νέο στυλ, μπορεί να αποβεί αρνητική, τραυματική, αποτρεπτική – χωρίς την κατάλληλη καθοδήγηση και υποστήριξη

Ευχαριστώ για την προσοχή σας